

URZĄD STATYSTYCZNY W BYDGOSZCZY
ul. Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz

Kontakt: e-mail: KancelariaUSBDG@stat.gov.pl
tel. 52 366 93 90
faks 52 366 93 56

Internet: <http://bydgoszcz.stat.gov.pl>

KOMUNIKAT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WE WRZEŚNIU 2015 R.

Nr 9/2015

opublikowany 28.10.2015

- ⇒ We wrześniu 2015 r. odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku o 1,3% (przed rokiem spadek o 0,9%).
- ⇒ Stopa bezrobocia rejestrowanego (13,0%) spadła w skali roku o 2,7 p. proc., a w stosunku do sierpnia 2015 r. spadła o 0,1 p. proc. Do urzędów pracy wpłynęło więcej ofert pracy w porównaniu z wrześniem 2014 r. i sierpniem 2015 r.
- ⇒ We wrześniu br. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw rosło szybciej w ujęciu rocznym niż przed rokiem (wzrost o 4,7%, w analogicznym miesiącu 2014 r. wzrost o 3,9%).
- ⇒ W porównaniu z wrześniem 2014 r. spadły ceny większości artykułów żywnościowych; obniżeniu uległy ceny usług związanych z kulturą, natomiast wzrosły koszty użytkowania mieszkania oraz ceny usług związanych ze zdrowiem.
- ⇒ Ceny większości produktów roślinnych w skupie i na targowiskach były wyższe niż przed rokiem i przed miesiącem. Wyjątek stanowiły ceny ziemniaków w skupie niższe o 34,7% niż w sierpniu br. oraz targowiskowe ceny żyta, które spadły o 3,7% w stosunku do odnotowanych przed rokiem. Ceny produktów pochodzenia zwierzęcego na obu rynkach obniżyły się w skali miesiąca (poza żywcem wieprzowym i mlekiem w skupie, których ceny wzrosły odpowiednio o 6,1% i o 0,1%). W porównaniu z wrześniem ub. roku wyższe były jedynie ceny żywca wołowego w skupie (o 0,7%). Uwarunkowania do chowu trzody chlewnej w porównaniu z poprzednim miesiącem br. polepszyły się.
- ⇒ Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku (o 10,5%, wobec wzrostu o 5,0% we wrześniu ub. roku). W ujęciu rocznym odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach budowlanych o 5,8% (przed rokiem notowano wzrost o 18,6%).
- ⇒ Liczba oddanych do użytkowania mieszkań była większa niż we wrześniu 2014 r. (o 1,2%). Najwięcej mieszkań przekazali inwestorzy budujący mieszkania indywidualne.
- ⇒ We wrześniu br. odnotowano wzrost w skali roku sprzedaży detalicznej o 4,2%, a sprzedaży hurtowej — o 2,7%.

Raport „Koniunktura gospodarcza w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2015 r.”

ukazał się na stronie głównej Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy:
<http://bydgoszcz.stat.gov.pl>
w dniu 28 września 2015 r.

SPIS TREŚCI

	Strona
Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	8
Ceny detaliczne	9
Rolnictwo	11
Przemysł i budownictwo	15
Budownictwo mieszkaniowe	17
Rynek wewnętrzny	19
Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim	21

UWAGI OGÓLNE

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2010 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

W przypadku gdy dynamika przekracza 1000% użyto określenia „wielokrotnie”.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007)

skrót	pełna nazwa
	sekcje
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

ZNAKI UMOWNE

Kreska	(–)	–	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka	(.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	(*)	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak	(Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo kujawsko-pomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Bydgoszczy oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

RYNEK PRACY

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2015 r. ukształtowało się na poziomie 242,3 tys. osób, tj. o 1,3% wyższym niż przed rokiem (we wrześniu 2014 r. niższym o 0,9%). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 13,0%, tj. o 2,7 p. proc. mniej niż przed rokiem.

We wrześniu 2015 r. największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 8,2%). Ponadto, wzrost większy niż przeciętny w województwie, zanotowano w: przetwórstwie przemysłowym (o 2,3%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,0%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,9%). Przeciętne zatrudnienie najbardziej zmniejszyło się w budownictwie (o 9,6%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2015		I-IX 2015	
	w tys.	IX 2014=100	w tys.	I-IX 2014 = 100
O g ó ł e m	242,3	101,3	240,7	100,9
w tym:				
Przemysł	126,8	102,2	126,2	102,7
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	117,8	102,3	117,3	102,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6,3	102,0	6,2	101,8
Budownictwo	18,8	90,4	18,5	88,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	48,4	101,9	47,6	100,3
Transport i gospodarka magazynowa	14,3	108,2	14,2	107,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2,8	98,1	2,8	98,9
Informacja i komunikacja	2,0	97,5	2,1	94,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,2	98,9	4,2	98,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	13,3	100,8	13,3	99,2

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
(przeciętna miesięczna 2010=100)

W odniesieniu do sierpnia br. przeciętne zatrudnienie wzrosło o 0,2%, w tym najbardziej w sekcji zakwaterowanie i gastronomia (o 0,4%).

Na tle pozostałych województw we wrześniu 2015 r. Kujawsko-Pomorskie pod względem przeciętnej liczby zatrudnionych osób zajęło 8 lokatę w kraju.

W końcu września 2015 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 104,4 tys. osób i była o 22,0 tys. osób mniejsza niż we wrześniu 2014 r. (o 17,4%) i o 1,0 tys. osób mniejsza (o 0,9%) niż w sierpniu 2015 r. Kobiety stanowiły 57,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 56,1%).

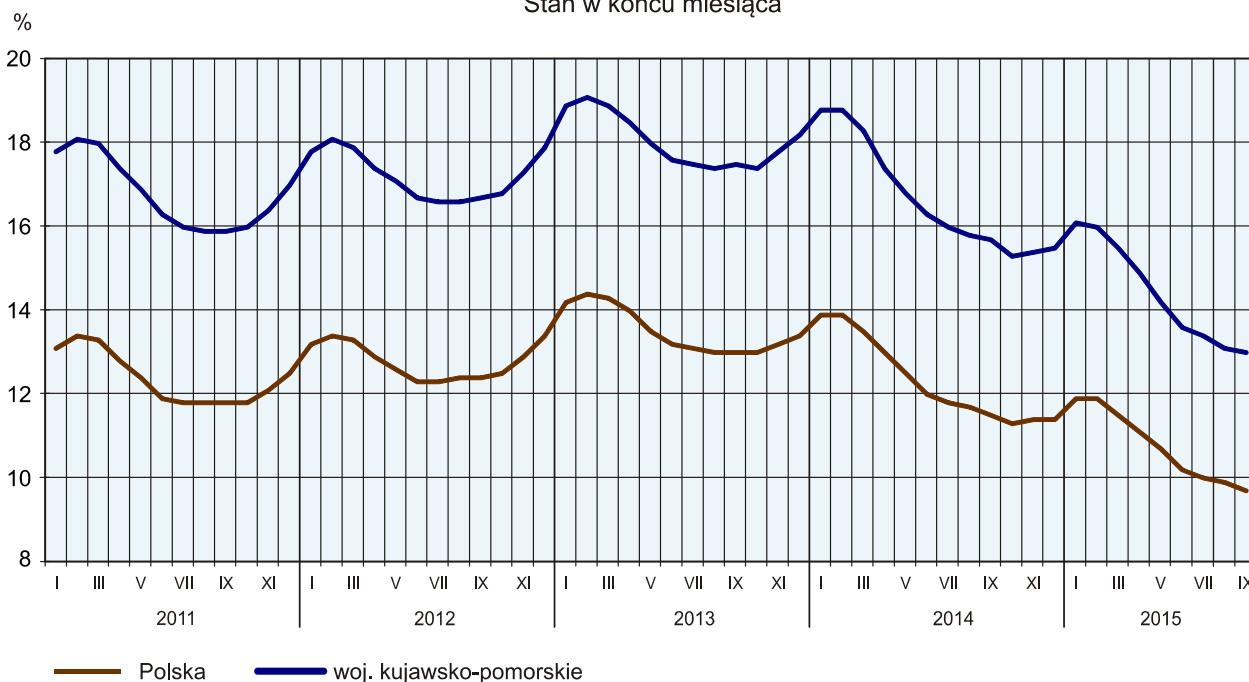
Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2014	2015	
		VIII	IX
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	126,4	105,4	104,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	18,1	11,8	16,7
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	19,7	14,1	17,7
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	15,7	13,1*	13,0

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim w końcu września 2015 r. ukształtowała się na poziomie 13,0% (w kraju była niższa o 3,3 p. proc.). W stosunku do września ub. roku była niższa o 2,7 p. proc., a w porównaniu z sierpniem 2015 r. niższa o 0,1 p. proc. *Kujawsko-Pomorskie nadal znajdowało się wśród województw o najwyższej stopie bezrobocia, zaraz po warmińsko-mazurskim (16,0%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (6,2%).*

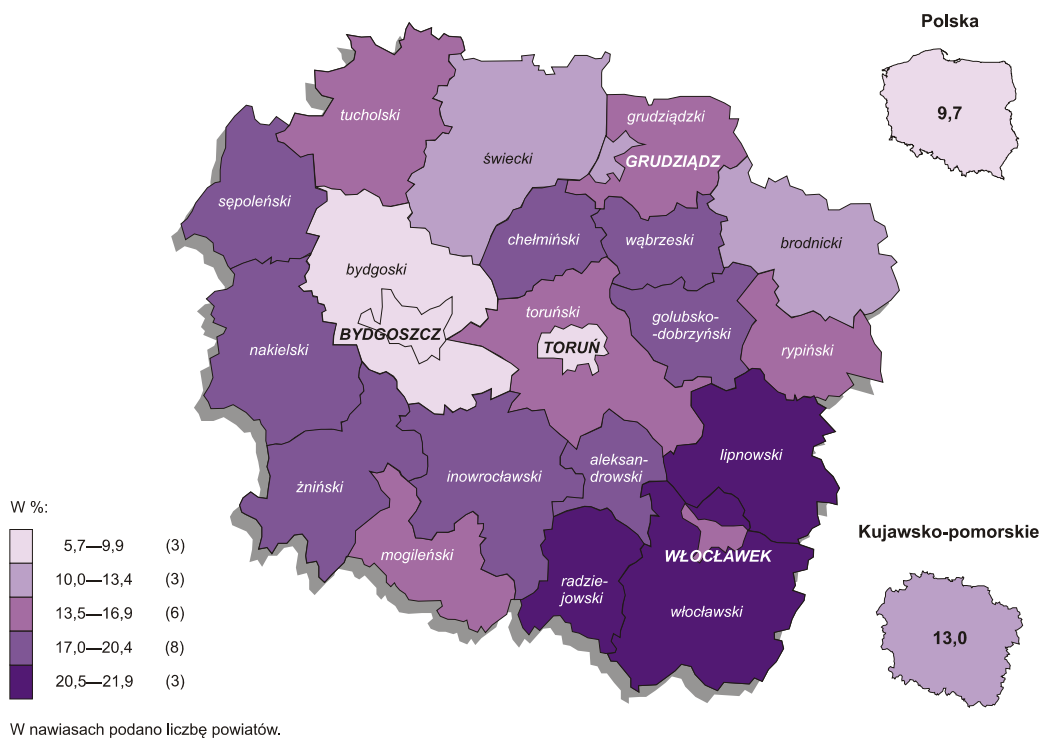
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu miesiąca

W województwie kujawsko-pomorskim do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia we wrześniu br. nadal należały powiaty: włocławski (21,9%, wobec 25,5% we wrześniu 2014 r.) oraz lipnowski i radziejowski (po 21,1%, wobec odpowiednio 23,8% i 23,0%), a o najniższej Bydgoszcz (5,7%, wobec 8,0%) oraz Toruń (7,1%, wobec 8,9% przed rokiem). W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich powiatach, w największym stopniu w powiatach: grudziądzkim (o 5,9 p. proc.), chełmińskim (o 3,8 p. proc.) oraz włocławskim (o 3,6 p. proc.).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W 2015 R.
Stan w końcu września

We wrześniu 2015 r. w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowano** 16,7 tys. osób bezrobotnych, tj. o 7,7% mniej niż przed rokiem i o 41,9% więcej niż w sierpniu 2015 r. Zmniejszył się udział osób dotychczas niepracujących (o 3,0% p. proc., tj. do 18,1%) w nowo zarejestrowanych ogółem w stosunku do września 2014 r., udział osób rejestrujących się po raz kolejny (o 1,2 p. proc., tj. do 78,4%) oraz udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy (o 0,8 p. proc., tj. do 3,4%). Zwiększył się natomiast udział absolwentów (o 0,8 p. proc., tj. do 16,4%). Stopa napływu bezrobotnych¹ do urzędów pracy wyniosła 2,1%.

W tym samym czasie z ewidencji **wyrejestrowano** 17,7 tys. osób bezrobotnych, tj. mniej o 10,2% niż we wrześniu 2014 r. i więcej o 25,8% niż w sierpniu 2015 r. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 9,2 tys. osób (przed rokiem 10,0 tys.). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 1,5 p. proc. w ujęciu rocznym (do 52,3%). Zwiększył się także udział bezrobotnych wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 4,1 p. proc., tj. do 15,6%). Zmniejszył się natomiast odsetek osób bezrobotnych, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 6,5 p. proc., tj. do 17,1%) oraz udział bezrobotnych, którzy nabyli prawa emerytalne lub rentowe (o 0,5 p. proc., tj. do 0,5%). Stopa odpływu bezrobotnych² z urzędów pracy wyniosła 16,8%.

W końcu września 2015 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 88,6 tys. bezrobotnych, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem w stosunku rocznym zmniejszył się o 1,4 p. proc. (do 84,9%).

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni będący **w szczególnej sytuacji na rynku pracy**³ w końcu września br. stanowili 88,2% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 88,9%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne⁴, których udział w liczbie

¹ Stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

² Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w miesiącu sprawozdawczym do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca.

³ W związku z nowelizacją ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. 2015 r. poz. 149 z późniejszymi zmianami) dane o bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy ogółem są nieporównywalne z danymi wcześniej opublikowanymi.

⁴ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

zarejestrowanych ogółem spadł w skali roku o 2,2 p. proc. Zmniejszył się także udział osób bezrobotnych do 25 roku życia (o 1,8 p. proc.). Zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,5 p. proc.).

Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kształtowały się następująco:

Bezrobotni	IX 2014	2015	
		VIII	IX
w procentach ogółem			
Do 30 roku życia	29,1	30,3
w tym do 25 roku życia	18,4	15,3	16,6
Długotrwale bezrobotne	61,6	60,1	59,4
Powyżej 50 roku życia	23,9	25,8	25,4
Posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	17,7	17,6

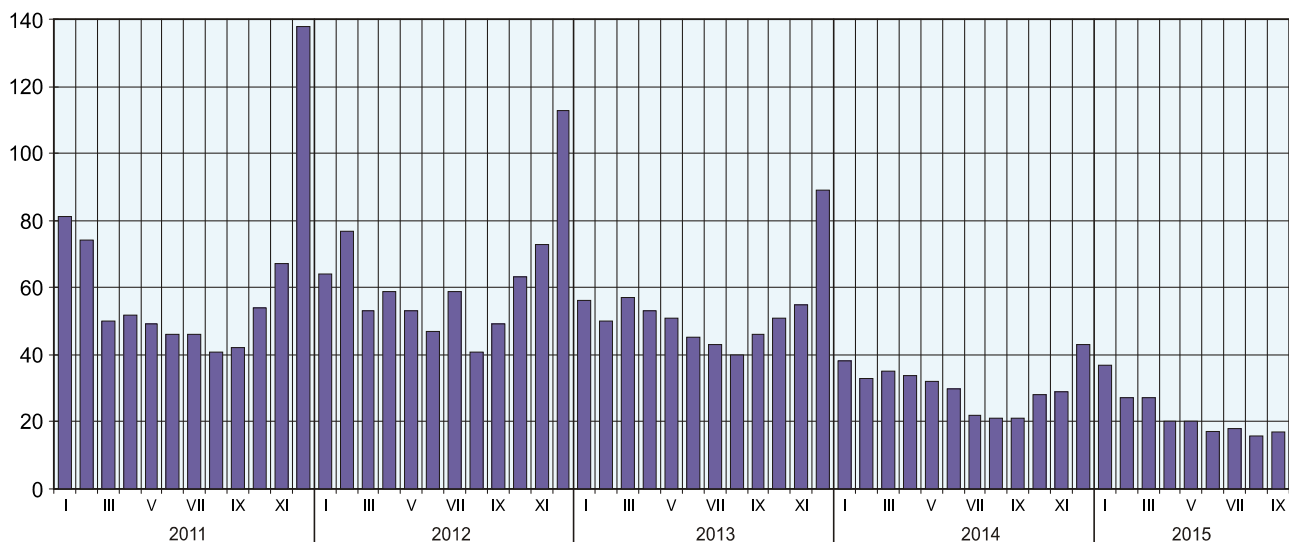
Wśród bezrobotnych nie zaliczających się do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zwiększył się udział kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (o 1,4 p. proc.) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,5 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 1,1 p. proc.).

Wybrane kategorie bezrobotnych:

Bezrobotni	IX 2014	2015	
		VIII	IX
w procentach ogółem			
Bez kwalifikacji zawodowych	34,7	35,0	35,2
Bez doświadczenia zawodowego	23,1	21,3	22,0
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	15,1	16,4	16,5

BEZROBOTNI NA 1 OFERTĘ PRACY

Stan w końcu miesiąca

We wrześniu 2015 r. do urzędów pracy zgłoszono 9,5 tys. **ofert pracy**, tzn. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to więcej o 1,2 tys. w porównaniu z wrześniem 2014 r. i o 0,8 tys. więcej niż w sierpniu 2015 r. W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadało 17 bezrobotnych (odpowiednio 21 przed rokiem i 16 przed miesiącem).

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu września 2015 r., 5 zakładów pracy zapowiedziało w najbliższym czasie **zwolnienie** 283 pracowników (przed rokiem odpowiednio 13 zakładów i 629 pracowników).

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim ukształtowało się na poziomie 3490,08 zł (w kraju 4059,19 zł) i było o 4,7% wyższe niż we wrześniu 2014 r. (przed rokiem wzrost o 3,9%).

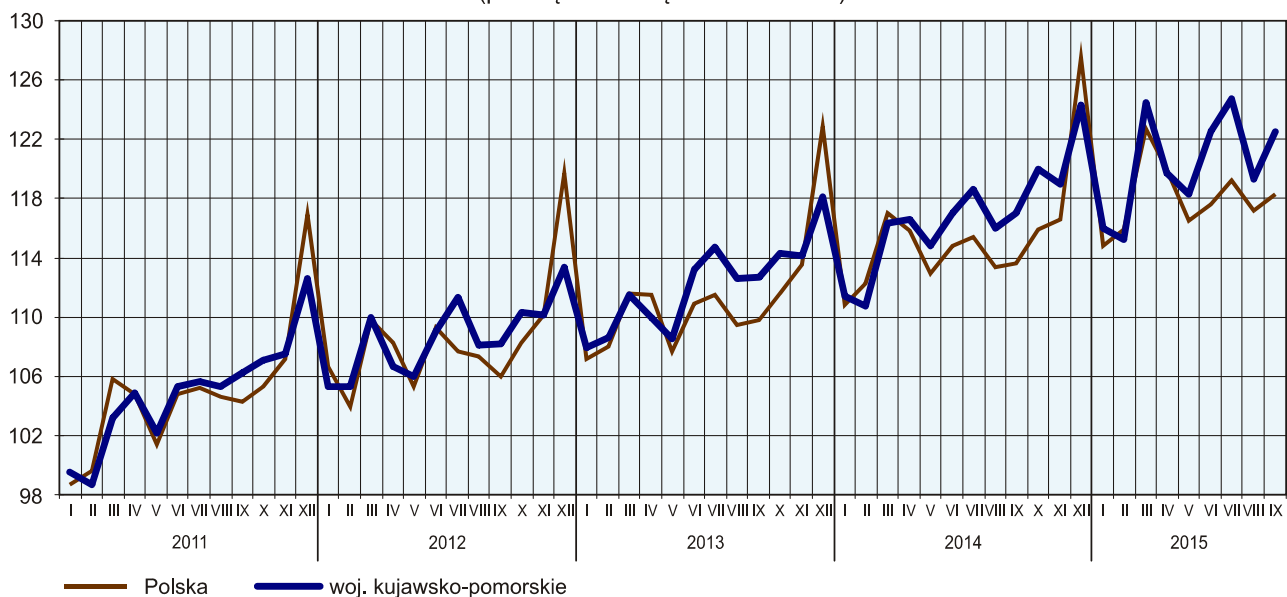
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2015		I-IX 2015	
	w zł	IX 2014 = 100	w zł	I-IX 2014 = 100
O g ó ł e m	3490,08	104,7	3423,28	103,6
w tym:				
Przemysł	3562,94	103,7	3545,73	102,8
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	3532,27	103,6	3521,51	102,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3708,01	105,7	3576,61	103,2
Budownictwo	3599,37	104,4	3470,95	104,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3495,04	110,3	3325,41	106,9
Transport i gospodarka magazynowa	2914,81	106,0	2850,11	104,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2971,67	108,7	2769,97	103,0
Informacja i komunikacja	5000,86	100,7	5078,18	100,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3736,29	100,3	3747,53	103,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2485,94	102,4	2474,86	100,6

W porównaniu z wrześniem 2014 r. we wszystkich prezentowanych sekcjach odnotowano wzrost przeciętnych wynagrodzeń. Więcej niż przeciętnie w województwie wzrosły płace w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 10,3%), zakwaterowanie i gastronomia (o 8,7%), transport i gospodarka magazynowa (o 6,0%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 5,7%).

W odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego we wrześniu br. najwyższe wynagrodzenia otrzymywali zatrudnieni m.in. w sekcji informacja i komunikacja (o 43,3% wyższe) oraz obsługa rynku nieruchomości (o 7,1% wyższe). Najniższe wynagrodzenia odnotowano m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 28,8% niższe od przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 16,5%).

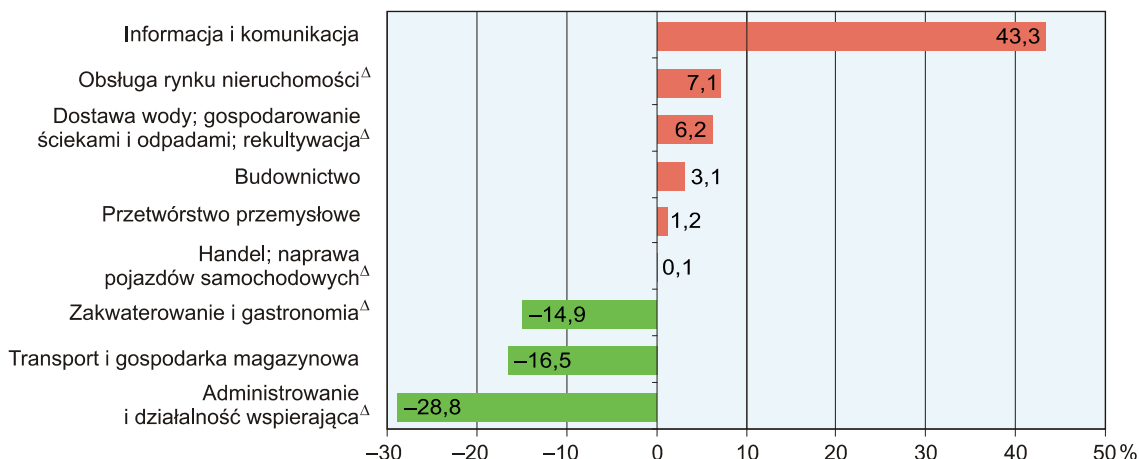
DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW (przeciętna miesięczna 2010=100)

W odniesieniu do sierpnia 2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie wyższym (o 2,7%), w tym najbardziej wzrosło w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,1%).

Województwo kujawsko-pomorskie pod względem wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu 2015 r. uplasowało się na 12 miejscu w kraju.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
W WOJEWÓDZTWIE WE WRZEŚNIU 2015 R.**

CENY DETALICZNE

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w II kwartale 2015 r. spadły o 0,8%, wobec utrzymania poziomu sprzed roku w II kwartale 2014 r. *W województwie kujawsko-pomorskim spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku był mniejszy niż przeciętnie w kraju (gdzie odnotowano spadek na poziomie 0,9%).*

Spadek cen w województwie w skali roku odnotowano w grupach: transport (o 7,8%), odzież i obuwiu (o 4,4%) oraz żywność i napoje bezalkoholowe (o 1,9%). Wzrost cen odnotowano w grupach: napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 1,6%), rekreacja i kultura oraz edukacja (po 1,4%), zdrowie (o 0,8%) i mieszkanie (o 0,5%).

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2014		2015	
	I kw.	II kw.	I kw.	II kw.
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
O g ó ł e m	100,5	100,0	98,4	99,2
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,0	99,1	96,3	98,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,8	102,9	101,9	101,6
Odzież i obuwiu	95,9	95,6	95,1	95,6
Mieszkanie	101,6	101,3	100,2	100,5
Zdrowie	100,3	100,6	101,5	100,8
Transport	98,4	98,5	89,4	92,2
Rekreacja i kultura	103,3	100,2	101,4	101,4
Edukacja	94,7	94,8	101,4	101,4

Ceny detaliczne większości artykułów żywnościowych we wrześniu 2015 r. były niższe niż przed rokiem.

W grupie artykułów „pieczywo i produkty zbożowe” największy spadek cen odnotowano w przypadku kaszy jęczmiennej (o 9,7%), ryżu (o 4,5%) i mąki pszennej (o 2,2%). Zwiększyła się natomiast cena bułki pszennej (o 2,4%).

Mniej niż przed rokiem konsumenci płacili za mięso. W skali roku odnotowano spadek cen: mięsa wieprzowego z kością — schab środkowy (o 9,7%), mięsa wołowego z kością — rostbef (o 4,9%), a także mięsa wołowego bez kości — z udźca (o 4,0%). Podrożały tylko kurczęta patroszone (o 7,2%). Spośród badanych wędlin odnotowano spadek cen kielbasy suszonej — o 3,9%, szynki wieprzowej gotowanej — o 2,6% i kielbasy wędzonej — o 1,8%. Z kolei wzrosła w skali roku cena fileta z morskczuka mrożonego — o 11,3%.

W grupie „mleko i sery” największy spadek cen dotyczył sera dojrzewającego (o 12,2%). Ponadto spadek cen nastąpił w przypadku: mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 2-2,5% (o 8,5%), mleka krowiego spożywczego o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowanego (o 5,8%), śmietany o zawartości tłuszczu 18% (o 4,5%) oraz sera twarogowego półtłustego (o 1,8%). Cena jaj kurzych utrzymała się na tym samym poziomie.

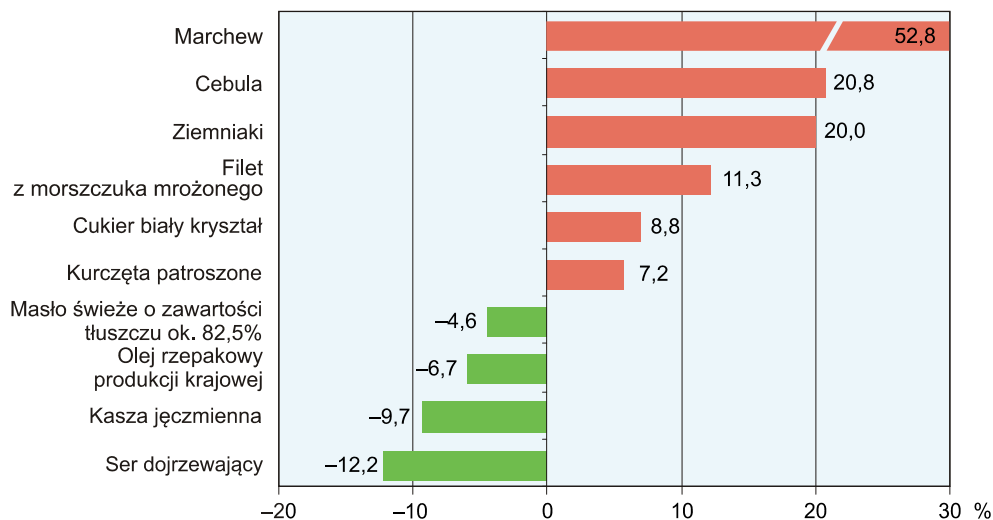
W grupie „oleje i pozostałe tłuszcze” odnotowano spadek cen wybranych reprezentantów. Obniżyła się cena oleju rzepakowego produkcji krajowej (o 6,7%) oraz masła świeżego o zawartości tłuszczu 82,5% (o 4,6%). Wzrosła natomiast cena margaryny (o 1,1%).

W grupie „owoce i warzywa” nastąpił wzrost cen w większości przypadków. W skali roku wzrosły najbardziej ceny: marchwi (o 52,8%), jabłek (o 37,4%), cebuli (o 20,8%), ziemniaków (o 20,0%) oraz pomarańczy (o 4,3%). Obniżyła się natomiast cena cytryn (o 22,8%).

Spadek w skali roku odnotowano ponadto w przypadku piwa jasnego, pełnego butelkowanego (o 5,1%), a także soku pitnego jabłkowego (o 0,3%). Wśród pozostałych artykułów żywnościowych wzrost cen objął cukier biały kryształ (o 8,8%), papierosy (o 6,1%), herbatę czarną liściastą (o 3,7%), kawę naturalną mieloną (o 1,8%) i czekoladę mleczną (o 0,3%).

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH WE WRZEŚNIU 2015 R.

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

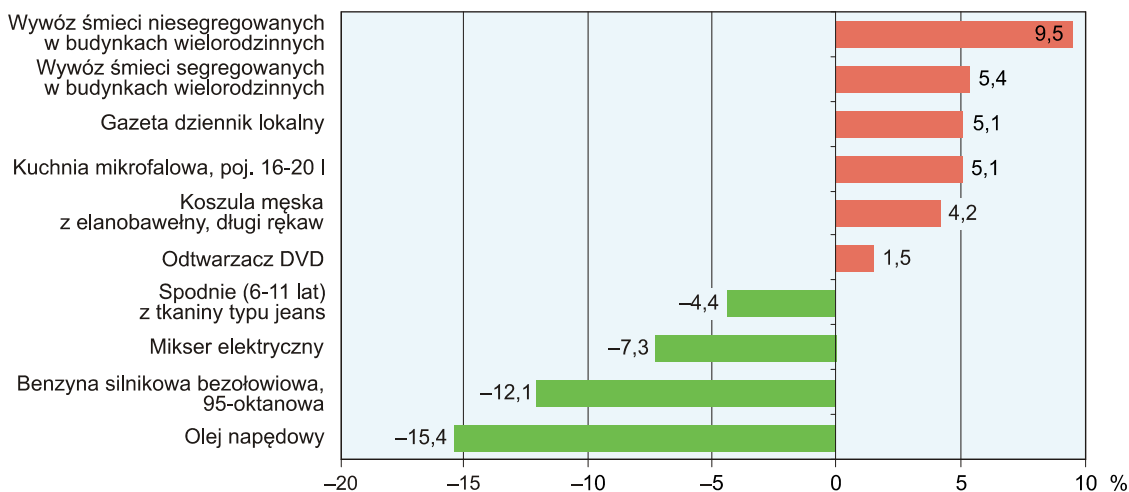
We wrześniu 2015 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrosły koszty użytkowania mieszkania. Zanotowano wzrost opłat za zaopatrzenie w ciepłą wodę (o 2,2%) oraz w zimną wodę z sieci wodociągowej (o 1,8%). Wzrosła także opłata od osoby za wywóz śmieci niesegregowanych (o 9,5%) i śmieci segregowanych w budynkach wielorodzinnych (o 5,4%). Odnotowano spadek ceny węgla kamiennego (o 2,5%) w skali roku.

Spadek cen objął olej napędowy — o 15,4% oraz benzynę silnikową bezołowiową 95-oktanową — o 12,1%. Obniżyła się także cena przejazdu taksówką osobową (taryfa dzienna) — o 0,1%. Natomiast opłata pasażerów komunikacji miejskiej za bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim kształtowała się na tym samym poziomie co przed rokiem.

Wzrost cen objął towary i usługi związane ze zdrowiem, np. wzrosła cena wizyty u lekarza specjalisty — w porównaniu z wrześniem 2014 r. o 1,7%. Odnotowano natomiast spadek cen towarów i usług związanych z kulturą, np. cena biletu do kina wzrosła w skali roku o 2,8%.

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW NIEŻYWNOŚCIOWYCH I USŁUG KONSUMPCYJNYCH WE WRZEŚNIU 2015 R.

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

Wśród pozostałych badanych artykułów żywnościowych i usług konsumpcyjnych obniżyły się w skali roku m.in. ceny: miksera elektrycznego (o 7,3%), spodni (6–11 lat) z tkaniny typu jeans (o 4,4%) i koszuli męskiej z długim rękawem (o 1,2%). Wzrost cen dotyczył m.in.: kuchni mikrofalowej, o pojemności 16–20 l oraz gazety — dziennika lokalnego (po 5,1%), oczyszczania chemicznego garnituru męskiego 2-częściowego (o 3,4%) i odtwarzacza DVD (o 1,5%).

ROLNICTWO

Na rynku rolnym w porównaniu z wrześniem ub. roku odnotowano spadek cen żywca wieprzowego, drobiowego i mleka w skupie oraz żyta i prosiąt na chów na targowiskach. Za pozostałe produkty płacono więcej niż przed rokiem (oprócz pszenicy w skupie, której cena nie zmieniła się). W porównaniu z poprzednim miesiącem niższe były ceny ziemniaków, żywca wołowego i drobiowego w skupie oraz targowiskowe ceny prosiąt. Wskaźnik opłacalności tuczu trzody chlewnej był wyższy niż przed miesiącem.

Lipiec br. był kolejnym miesiącem charakteryzującym się niedoborem wilgoci. Występowały przy tym okresy o bardzo wysokiej, przekraczającej 30°C temperaturze, co potęgowało skutki braku opadów. Krótkotrwałe okresy z silnymi opadami deszczu, poprawiły nieco sytuację roślin okopowych, warzyw gruntowych oraz trwałych użytków zielonych. Nie poprawiło to jednak stanu zbóż, zwłaszcza jarych. Panująca aura utrudniała również przeprowadzenie podorywek bezpośrednio po zbiorach i zasiew poplonów. W sierpniu br. sytuacja hydrologiczna uległa dalszemu pogorszeniu. Przy całkowitym braku opadów, temperatura w dzień przekraczała 35°C. Pogorszyły się warunki wegetacji roślin okopowych, zwłaszcza buraków cukrowych. Pogorszeniu uległ też stan kukurydzy, roślin pastewnych i warzyw gruntowych. Susza opóźniła wykonywanie uprawek poźniowych oraz siew rzepaku ozimego i poplonów.

Na początku września wystąpiły opady, lokalnie dość intensywne, z jednoczesnym spadkiem temperatury. Poprawiło to stan uwilgotnienia gleby, a tym samym ułatwiło wschody zasianych w sierpniu ozimin oraz poplonów. Poprawiła się także kondycja roślin okopowych i warzyw gruntowych. Pod koniec I dekady powróciły jednak bardzo ciepłe jak na tę porę roku dni, bez opadów, co przedłużyło trwającą prawie od początku wegetacji suszę. Taka aura utrzymywała się prawie do końca września. Większość siewów roślin ozimych dokonywana była w niesprzyjających warunkach. Dopiero pod koniec miesiąca ochłodziło się, wystąpiły nie-

wielkie opady deszczu i poranne zamglenia. Ułatwiło to wschody ozimin. O dalszej wegetacji zadecydują warunki wilgotnościowe w październiku i listopadzie br. Według stacji hydrologiczno-meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Toruniu we wrześniu br. odnotowano 9 dni z opadami deszczu. Suma opadów atmosferycznych (ok. 42,6 mm) stanowiła 84% normy z wielolecia. Średnia temperatura na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego, wyniosła 14,3°C i była wyższa od średniej z lat 1971–2000 o 1,2°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 35,1°C, a minimalna 2,7°C.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII 2015–IX 2015		IX 2015		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w tys. t	IX 2014 = 100	VIII 2015 = 100
Ziarno zbóż podstawowych ^{bc}	280,9	89,6	77,3	65,6	46,6
w tym:					
pszenica	215,3	84,8	60,5	58,2	47,5
żyto	18,7	92,2	5,8	95,6	55,4

^a W okresie lipiec-wrzesień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto. ^c Łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W okresie lipiec-wrzesień br. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku o 10,4%, w tym pszenicy — mniejszy o 15,2%, a żyta o 7,8%. We wrześniu br. dostawy zbóż do skupu były mniejsze niż przed miesiącem o 53,4% — łącznie skupiono 77,3 tys. t. Skup pszenicy w tym okresie był mniejszy o 52,5%, a żyta o 44,6%. W porównaniu z wrześniem ub. roku odnotowano spadek podaży pszenicy i żyta odpowiednio o 41,8% i o 4,4%.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–IX 2015		IX 2015		
	w tys. t	I–IX 2014 = 100	w tys. t	IX 2014 = 100	VIII 2015 = 100
Żywiec rzeźny ^b	313,2	104,6	21,8	93,5	102,0
w tym:					
wołowy (bez cieląt)	43,8	111,4	3,0	94,0	108,1
wieprzowy	171,0	101,8	10,4	105,7	110,3
drobiowy	97,8	106,8	8,5	81,9	92,2
Mleko ^c	594,4	98,7	63,0	96,8	92,6

^a W okresie lipiec-wrzesień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. ^c W milionach litrów.

Od początku br. **skup żywca rzeźnego** (w wadze żywej) był o 4,6% wyższy od notowanego odpowiednio przed rokiem; skup żywca wołowego był wyższy o 11,4%, żywca wieprzowego o 1,8%, a żywca drobiowego o 6,8%. We wrześniu br. producenci z województwa kujawsko-pomorskiego dostarczyli do skupu 21,8 tys. t żywca rzeźnego, tj. o 2,0% więcej niż przed miesiącem, ale o 6,5% mniej niż przed rokiem. W skali miesiąca i roku zwiększyła się podaż żywca wieprzowego, a zmniejszyła się podaż żywca drobiowego. Skup bydła w ujęciu miesięcznym był większy, a w ujęciu rocznym mniejszy.

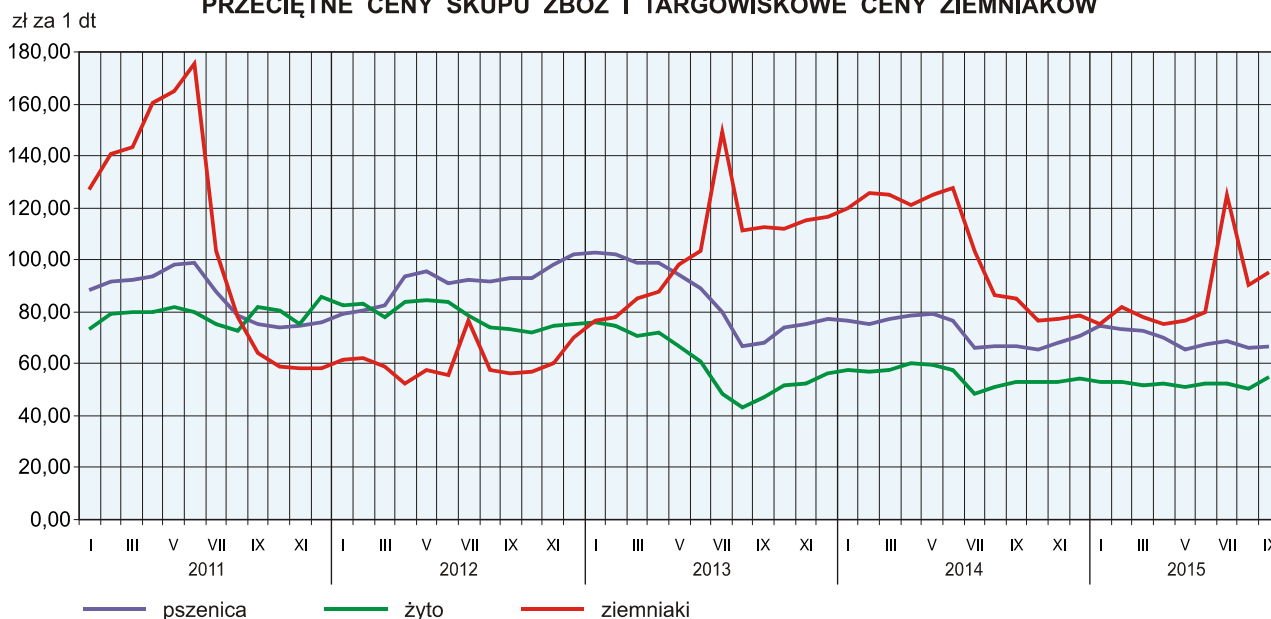
Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	IX 2015			I-IX 2015		IX 2015			I-IX 2015	
	zł	IX 2014 = 100	VIII 2015 = 100	zł	I-IX 2014 = 100	zł	IX 2014 = 100	VIII 2015 = 100	zł	I-IX 2014 = 100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	66,49	100,0	100,7	69,29	96,0	74,96	100,4	103,4	73,37	90,4
żyto	54,52	103,5	107,9	51,88	93,8	58,00	96,3	100,9	53,28	90,3
Ziemniaki ^b za 1 dt	27,75	107,6	65,3	45,31	86,5	95,07	111,9	105,4	86,25	76,2
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	5,98	100,7	97,2	6,27	102,3	.	x	x	.	x
trzoda chlewna	4,66	94,8	106,1	4,55	88,3	.	x	x	.	x
drób	3,93	93,8	94,4	3,88	95,8	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.	.	x	x	.	x	125,29	81,2	96,7	143,14	90,5
Mleko za 1 hl	101,17	86,0	100,1	106,59	77,8	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach — jadalne.

Średnio za 1 dt pszenicy w skupie w okresie styczeń–wrzesień 2015 r. płacono 69,29 zł, a za żyto 51,88 zł. W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku było to mniej zarówno dla pszenicy o 4,0%, jak i dla żyta o 6,2%. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach były dla obu opisywanych zbóż niższe niż rok temu. Za pszenicę płacono średnio 73,37 zł/dt (o 9,6% mniej), natomiast za żyto 53,28 zł/dt (o 9,7% mniej). We wrześniu br. średnie ceny za dostarczone do skupu pszenicę i żyto były wyższe niż przed miesiącem odpowiednio o 0,7% i o 7,9%; w skali roku średnia cena pszenicy w skupie pozostała na podobnym poziomie, a żyta wzrosła o 3,5%. W obrocie targowiskowym również odnotowano miesięczny wzrost cen obu zbóż; pszenicy o 3,4%, a żyta o 0,9%. W odniesieniu do września ub. roku pszenica na targowiskach podrożała o 0,4%, a żyto potaniało o 3,7%.

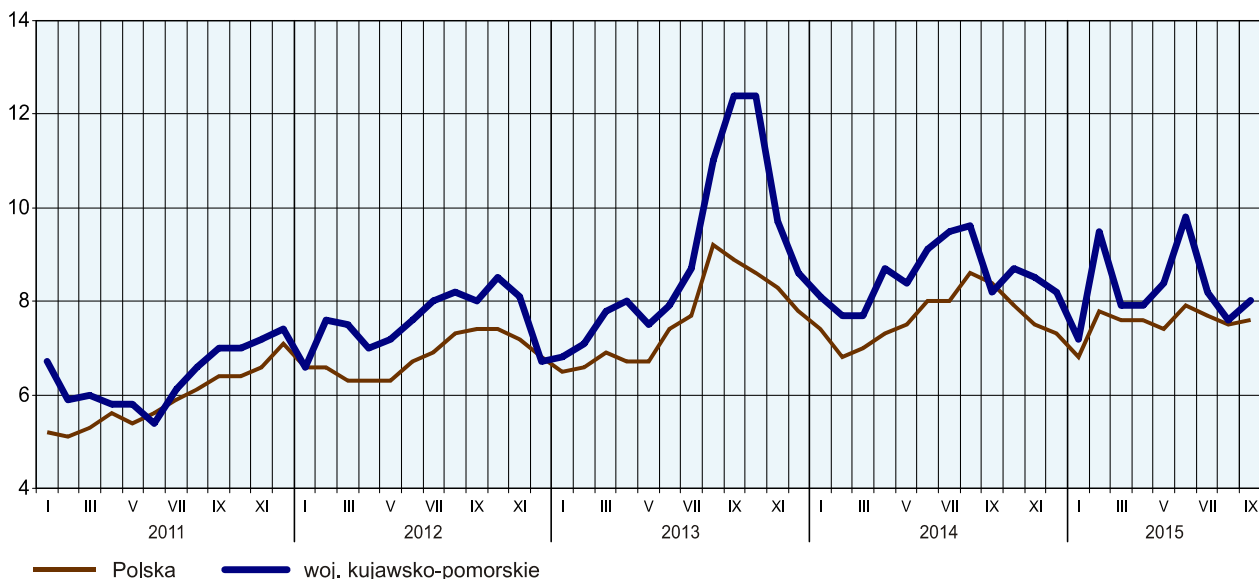
PRZECIĘTNE CENY SKUPU ZBÓŻ I TARGOWISKOWE CENY ZIEMNIAKÓW

Średnio za 1 dt ziemniaków w okresie od stycznia do września br. płacono w skupie 45,31 zł, tj. o 13,5% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Na targowiskach w tym samym okresie za 1 dt ziemniaków płacono 86,25 zł — o 23,8% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Przeciętne ceny skupu ziemniaków we wrześniu br. wyniosły 27,75 zł/dt i obniżyły się w skali miesiąca o 34,7%, w skali roku nato-

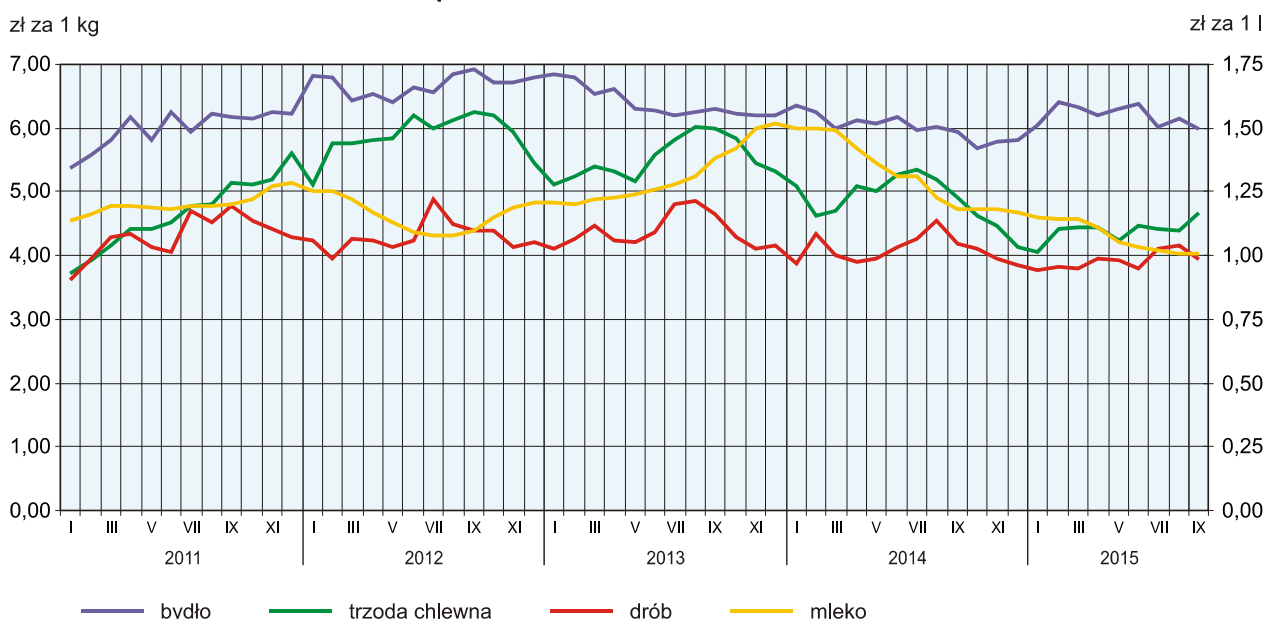
miast wzrosły o 7,6%. Wrześniowe ceny ziemniaków na targowiskach (95,07 zł/dt) były wyższe o 5,4% od uzyskanych przed miesiącem i o 11,9% od ubiegłorocznych.

RELACJA PRZECIĘTNYCH CEN SKUPU ŻYWCA WIEPRZOWEGO DO PRZECIĘTNYCH CEN ŻYTA NA TARGOWISKACH

W okresie styczeń–wrzesień br. za 1 kg żywca wieprzowego płacono średnio 4,55 zł, tj. o 11,7% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. **ceny żywca wieprzowego** w skupie (4,66 zł/kg) wzrosły w skali miesiąca o 6,1%, a w skali roku obniżyły się o 5,2%. Wzrost cen żywca wieprzowego w skupie przy jednoczesnym nieznacznym wzroście cen żyta na targowiskach skutkowało polepszeniem się rentowności produkcji żywca wieprzowego w porównaniu z sierpniem br. We wrześniu br. cena 1 kg żywca wieprzowego w skupie równoważyła wartość 8,0 kg żyta na targowiskach, wobec 7,6 przed miesiącem (przed rokiem wskaźnik wyniósł 8,2). W okresie styczeń–wrzesień br. za prosię na chów płacono na targowiskach 143,14 zł, tj. o 9,5% mniej niż w przed rokiem. Średnia targowiskowa cena prosięcia przeznaczonego do dalszego chowu uzyskana we wrześniu br. obniżyła się w skali miesiąca o 3,3% (do 125,29 zł/szt) i była równocześnie niższa w ujęciu rocznym o 18,8%.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ŻYWCA I MLEKA

Średnio za 1 kg żywca drobiowego płacono w okresie od początku roku 3,88 zł. Było to o 4,2% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Przeciętna cena skupu drobiu rzeźnego we wrześniu 2015 r. (3,93 zł/kg) obniżyła się w odniesieniu do sierpnia br. o 5,6%, a w odniesieniu do września ub. roku o 6,2%.

Przeciętnie za 1 kg żywca wołowego w okresie od stycznia do września br. płacono 6,27 zł, czyli o 2,3% więcej niż przed rokiem. W opisywanym miesiącu przeciętna cena żywca wołowego (5,98 zł/kg) obniżyła się w stosunku do sierpnia br. o 2,8%, ale w ujęciu rocznym wzrosła o 0,7%.

Od początku br. **skup mleka** wyniósł 594,4 mln l i był o 1,3% mniejszy niż w analogicznym okresie ub. roku. We wrześniu br. dostawy mleka do skupu (63,0 mln l) były mniejsze zarówno w ujęciu miesięcznym jak i rocznym odpowiednio o 7,4% i o 3,2%. Średnio za 100 l mleka w okresie styczeń–wrzesień br. płacono 106,59 zł; w porównaniu z ub. rokiem było to o 22,2% mniej. Cena tego surowca we wrześniu br. ukształtowała się na poziomie 101,17 zł za 100 l, tj. o 0,1% wyższym niż przed miesiącem. W stosunku do września ub. roku było to mniej o 14,0%.

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu br. osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 4729,5 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa niż przed rokiem o 10,5% oraz w porównaniu z poprzednim miesiącem — o 17,8%.

Na wzrost produkcji sprzedanej przemysłu miała wpływ największa, stanowiąca 96,4% udziału, sekcja tj. przetwórstwo przemysłowe, w której odnotowano wzrost w porównaniu z wrześniem ub. roku o 10,6%. Wzrost odnotowano również w dostawie wody i gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 11,4%, przy 2,3% udziale w produkcji przemysłowej).

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2015	I-IX 2015	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100		w odsetkach
O g ó ł e m	110,5	106,2	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	110,6	106,3	95,9
w tym:			
produkcja artykułów spożywczych	97,6	96,0	24,2
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	98,3	104,1	1,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru	99,2	102,0	13,2
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	105,6	97,9	1,2
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	121,4	118,4	11,2
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	113,9	116,5	10,8
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surow- ców niemetalicznych	94,3	98,2	1,5
produkcja wyrobów z metali ^Δ	112,0	109,7	9,8
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	102,7	111,6	3,1
produkcja mebli	103,9	106,5	4,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	111,4	109,1	2,4

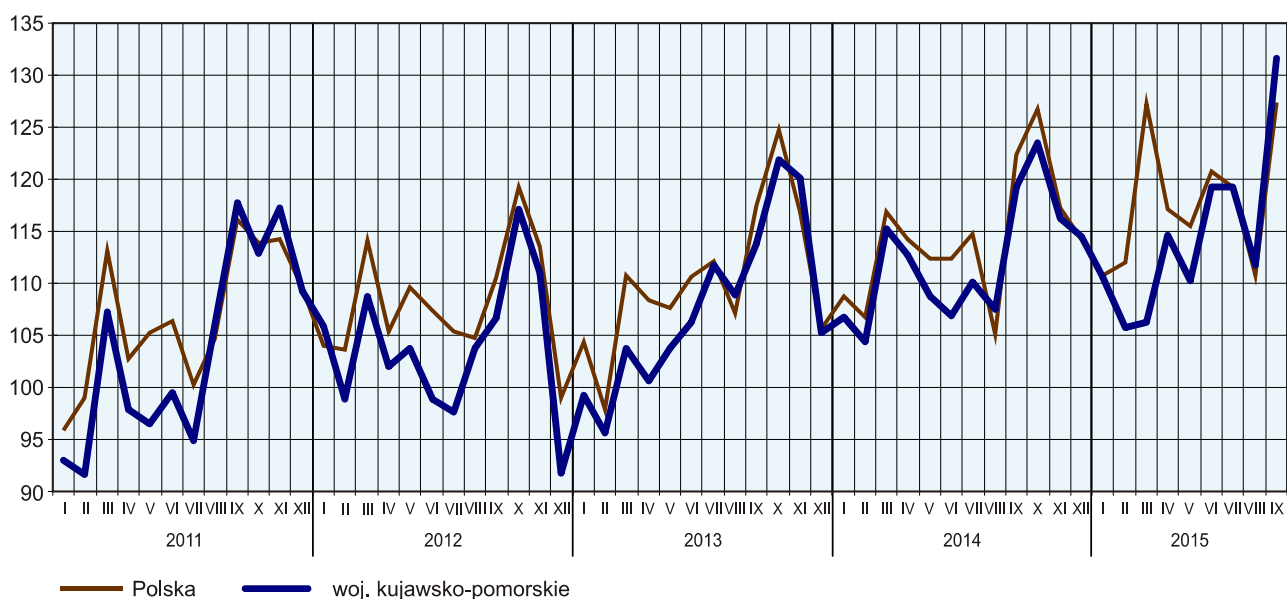
Wyższy niż we wrześniu 2014 r. poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 19 (spośród 30 występujących w województwie) działach przemysłu. Podwyższenie wrześniowej sprzedaży w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku odnotowano m.in.: w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 21,4%), w pro-

dukcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 13,9%), w produkcji wyrobów z metali (o 12,0%). Spadek wystąpił natomiast m.in. w produkcji artykułów spożywczych (o 2,4%).

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, wyniosła we wrześniu br. (w cenach bieżących) 37,3 tys. zł i była wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) o 8,1% przy wzroście przeciętnego zatrudnienia (o 2,2%) oraz wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 3,7%).

W okresie od stycznia do września 2015 r. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła (w cenach bieżących) 38059,4 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa o 6,2% niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Największy wpływ na wzrost produkcji w tym okresie miały działy zajmujące się produkcją chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 18,4%), produkcją wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 16,5%) oraz produkcją wyrobów z metali (o 9,7%). Spadek wystąpił natomiast m.in. w produkcji artykułów spożywczych (o 4,0%).

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU (przeciętna miesięczna 2010=100; ceny stałe)

Na tle pozostałych województw, Kujawsko-Pomorskie zajęło we wrześniu 2015 r. 8 pozycję pod względem udziału w przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłowej kraju.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) we wrześniu 2015 r. wyniosła 659,5 mln zł i była niższa o 4,8% niż we wrześniu 2014 r. i wyższa o 21,2% niż w sierpniu br. (przed rokiem odpowiednio wzrost o 6,6% i o 43,8%).

We wrześniu 2015 r. wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego ukształtowała się na poziomie 35,1 tys. zł i była o 5,3% wyższa niż przed rokiem. Wzrost wydajności odnotowano przy wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 4,4% i spadku przeciętnego zatrudnienia w budownictwie o 9,6%.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) we wrześniu 2015 r. ukształtowała się na poziomie 413,4 mln zł (62,7% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i była niższa o 5,8% w porównaniu z wrześniem 2014 r. (wówczas wyższa o 18,6%). Na zmniejszenie produkcji budowlano-montażowej w skali roku wpłynęły podmioty wykonujące głównie roboty budowlane specjalistyczne oraz podmioty, których głównym rodzajem działalności jest budowa budynków.

Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2015	I–IX 2015	
	analogiczny okres roku poprzedniego =100		w odsetkach
O g ó ł e m	94,2	96,5	100,0
Budowa budynków ^Δ	91,5	121,3	37,0
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	101,0	85,0	34,0
Roboty budowlane specjalistyczne ...	86,6	87,6	29,0

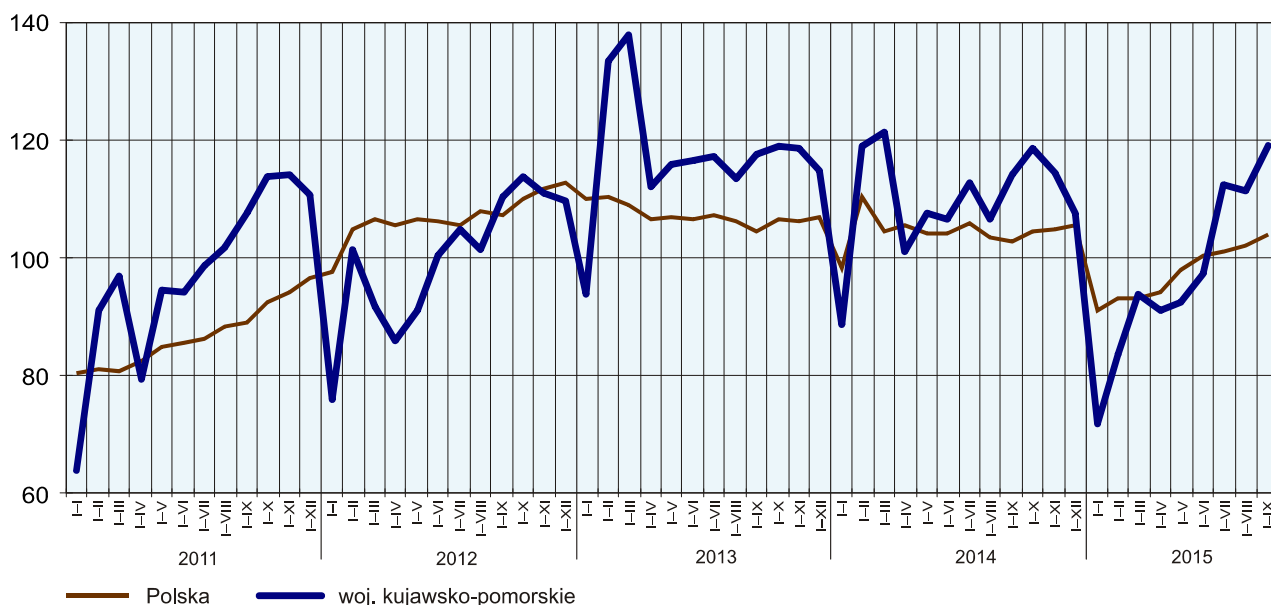
W porównaniu z sierpniem br. produkcja budowlano-montażowa województwa kujawsko-pomorskiego zwiększyła się o 15,9%. Wzrost w skali miesiąca zanotowano we wszystkich działach budownictwa, tj. w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej — o 22,3%, w podmiotach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne — o 21,8% oraz w jednostkach, których głównym rodzajem działalności jest budowa budynków — wzrost o 3,1%.

Udział produkcji budowlano-montażowej we wrześniu 2015 r. na tle kraju wyniósł 5,2%, co plasuje województwo na 8 miejscu w kraju.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

We wrześniu 2015 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku w województwie kujawsko-pomorskim zwiększyła się liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 35,6%), mieszkań, których budowę rozpoczęto (wzrost o 40,3%) oraz mieszkań oddanych do użytkowania (wzrost o 1,2%).

DYNAMIKA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA
(analogiczny okres 2010=100)

Według wstępnych danych⁵, w badanym miesiącu **przekazano do użytkowania** 587 lokali, czyli o 7 mieszkań więcej niż przed rokiem (o 1,2%). W badanym miesiącu efekty lepsze niż przed rokiem zanotowano w budownictwie indywidualnym (wzrost o 18,2%). Najwięcej mieszkań w badanym miesiącu przeka-

⁵ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

zali inwestorzy budujący mieszkania indywidualne — 324 lokale (55,2% ogólnej liczby oddanych mieszkań). Ponadto oddano do użytkowania 257 mieszkań w budownictwie na sprzedaż lub wynajem (43,8%) oraz 6 mieszkań komunalnych (1,0%).

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2015 r. stanowiły 4,3% efektów krajowych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w okresie **styczeń–wrzesień 2015 r.** kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–IX 2014 = 100	
O g ó ł e m	4656	100,0	104,0	99,4
Indywidualne	2791	60,0	102,1	130,1
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1458	31,3	95,8	55,1
Spółeczne czynszowe	263	5,7	208,7	47,6
Komunalne	100	2,1	108,7	42,6
Zakładowe	44	0,9	15 razy	63,9

W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. oddano do użytkowania 4656 mieszkań, tj. o 4,0% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. *Pod względem liczby mieszkań oddanych do użytkowania Kujawsko-Pomorskie zajęło 9 pozycję wśród wszystkich województw.* Znaczny wzrost odnotowano w budownictwie zakładowym oraz mniejszy — w społecznym czynszowym, komunalnym oraz indywidualnym, natomiast spadek liczby mieszkań odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem.

W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. **przeciętna powierzchnia** mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 99,4 m² i była mniejsza o 1,1 m² niż w analogicznym okresie ub. roku. Największe mieszkania wybudowali inwestorzy w budownictwie indywidualnym. Wzrost przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania odnotowano w budownictwie komunalnym oraz indywidualnym, natomiast spadek w budownictwie zakładowym, społecznym czynszowym oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG POWIATÓW W OKRESIE STYCZEŃ–WRZESIEŃ 2015 R.

Najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w Toruniu (843) oraz w powiecie bydgoskim (626) i toruńskim (453), natomiast najmniej w powiecie wąbrzeskim (32) oraz radziejowskim (37).

W okresie styczeń–wrzesień 2015 r. mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiecie: włocławskim (145,4 m²), świeckim (144,2 m²) i grudziądzkim (136,8 m²).

Najmniejsze lokale czyli poniżej 80 m², przekazano w Toruniu (59,7 m²), powiecie brodnickim (77,5 m²), w Bydgoszczy (73,9 m²) oraz we Włocławku (78,8 m²).

We wrześniu 2015 r. starostwa powiatowe **wydały pozwolenia lub przyjęły zgłoszenia** z projektem budowlanym na budowę 963 mieszkań i było to o 35,6% więcej niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Najwięcej pozwoleń (56,8% ogólnej liczby) dotyczyło mieszkań z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem oraz indywidualnych (39,0%).

W badanym miesiącu zwiększyła się w skali roku liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 40,3%, tj. do poziomu 1013). Najwięcej mieszkań (57,4% ogólnej liczby) budowanych było w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem.

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia i mieszkań, których budowę rozpoczęto **w okresie styczeń–wrzesień 2015 r.** kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–IX 2014 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–IX 2014 = 100
O g ó ł e m	6064	100,0	98,2	4847	100,0	97,7
Indywidualne	3250	53,6	104,1	2951	60,8	103,1
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2689	44,3	92,3	1796	37,1	103,8
Spółeczne czynszowe	40	0,7	111,1	—	x	x
Komunalne	85	1,4	202,4	100	2,1	86,2

W czasie dziewięciu miesięcy br. zarówno wśród mieszkań, których budowę rozpoczęto, jak i mieszkań na budowę których wydano pozwolenia przeważały mieszkania indywidualne.

RYNEK WEWNĘTRZNY

We wrześniu 2015 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano wzrost (w cenach bieżących) w ujęciu rocznym sprzedaży detalicznej o 4,2% i sprzedaży hurtowej — o 2,7%.

W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku największy wzrost **sprzedaży detalicznej** (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) zanotowano w grupach: pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 42,4%), meble, RTV, AGD (o 38,1%), pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 24,1%) oraz paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 9,2%). Wśród badanych grup produktów spadek sprzedaży detalicznej w ujęciu rocznym dotyczył przede wszystkim grupy prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 49,6%), a w mniejszym stopniu także grup pozostałe (o 8,3%) oraz włókno, odzież, obuwie (o 1,0%).

W porównaniu z sierpniem 2015 r. przychody ze sprzedaży detalicznej spadły o 0,6%. Największy spadek sprzedaży detalicznej dotyczył grup: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 22,5%), pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 11,0%) oraz żywność napoje i wyroby tytoniowe (o 6,8%). Największy wzrost sprzedaży w skali miesiąca wystąpił w grupach pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 19,9%) oraz meble, RTV, AGD (o 17,4%).

Sprzedaż detaliczna w okresie styczeń–wrzesień 2015 r. była o 3,2% wyższa niż w analogicznym okresie 2014 r.

Dynamika i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	IX 2015	I-IX 2015	
		analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach
O g ó ł e m ^a	104,2	103,2	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	124,1	116,2	15,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	109,2	113,8	13,5
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	142,4	137,8	1,9
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	102,5	99,7	37,1
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	103,2	102,8	4,7
Włókno, odzież, obuwie	99,0	121,2	3,6
Meble, RTV, AGD	138,1	136,7	1,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	50,4	52,7	2,0
Pozostałe	91,7	90,3	15,6

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych we wrześniu 2015 r. była niższa o 2,9% niż przed rokiem i wyższa o 2,3% niż przed miesiącem, a w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano odpowiednio spadek o 5,7% i wzrost o 2,6%.

Sprzedaż hurtowa w okresie styczeń-wrzesień 2015 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku w przedsiębiorstwach handlowych wzrosła o 2,1%, a w hurtowych spadła o 1,5%.

Opracowanie merytoryczne – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych (tel. 52 366 93 03);

Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy; Wydział Badań Ankietowych

Redakcja merytoryczna, techniczna, korekta, skład komputerowy i grafika:

Rafał Lis, Anna Nakielska

– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem *Małgorzaty Rybak*

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 366 94 00

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2014 r. B – 2015 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. osób)	A	240,1	239,5	239,6	238,6	238,6	238,9	238,6	239,3	239,3	239,7	239,7	240,1
	B	240,4	241,4	241,1	241,2	241,4	241,9	241,3	241,9	242,3			
poprzedni miesiąc = 100	A	99,7	99,8	100,1	99,6	100,0	100,1	99,9	100,3	100,0	100,2	100,0	100,2
	B	100,1	100,4	99,9	100,0	100,1	100,2	99,8	100,3	100,2			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	98,7	98,5	98,7	98,7	98,9	99,1	99,2	99,4	99,1	99,2	99,4	99,7
	B	100,1	100,8	100,6	101,1	101,2	101,3	101,1	101,1	101,3			
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	A	156,7	157,0	151,7	143,5	137,3	132,1	129,6	128,0	126,4	123,1	124,1	127,1
	B	133,6	133,0	127,9	121,8*	115,7	109,9	107,7	105,4	104,4			
Stopa bezrobocia ^b (w %; stan w końcu okresu)	A	18,8	18,8	18,3	17,4	16,8	16,3	16,0	15,8	15,7	15,3	15,4	15,5*
	B	16,1*	16,0*	15,5*	14,9*	14,2*	13,6*	13,4*	13,1*	13,0			
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	5948	6987	8483	6903	6256	5872	7860	7261	8251	7265	5071	3969
	B	5208	8326	8869	9336	9089	9148	8336	8657	9454			
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	38	33	35	34	32	30	22	21	21	28	29	43
	B	37	27	27	20	20	17	18	16	17			
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	3174,54	3154,72	3312,61	3320,53	3268,96	3332,66	3379,51	3303,00	3333,58	3417,70	3389,05	3540,60
	B	3302,97	3282,83	3345,70	3408,90	3370,80	3490,27	3553,31	3398,70	3490,08			
poprzedni miesiąc = 100	A	94,4	99,4	105,0	100,2	98,4	101,9	101,4	97,7	100,9	102,5	99,2	104,5
	B	93,3	99,4	108,0	96,1	98,9	103,5	101,8	95,6	102,7			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,3	101,9	104,3	106,0	105,7	103,4	103,5	103,0	103,9	105,0	104,2	105,2
	B	104,0	104,1	107,0	102,7	103,1	104,7	105,1	102,9	104,7			
Wskaźniki cen:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^c :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	100,5	.	.	100,0	.	.	99,5	.	.	99,0
	B	.	.	98,4	.	.	99,2

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. ^c W kwartale.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2014 r. B – 2015 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Wskaźniki cen (dok.):													
skupu ziarna zbóż:													
poprzedni miesiąc = 100	A	100,8	98,3	104,3	100,8	100,1	96,5	85,4	102,5	101,5	97,7	103,3	103,0
	B	106,0	98,4	97,6	97,5	93,6	101,9	102,3	96,7	101,6			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	76,6	74,5	81,8	81,7	85,9	88,2	84,9	103,8	99,4	91,3	91,6	92,9
	B	97,7	97,8	91,5	88,5	82,7	87,4	104,7	98,8	98,9			
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):													
poprzedni miesiąc = 100	A	102,6	98,1	96,2	102,2	99,2	101,6	96,6	100,8	98,7	95,6	102,0	100,4
	B	103,7	106,2	99,0	97,9	101,4	101,5	94,1	102,4	97,2			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	93,0	91,7	91,8	92,7	96,5	98,3	96,5	96,2	94,5	91,4	93,5	93,9
	B	94,9	102,7	105,7	101,2	103,4	103,4	100,7	102,3	100,7			
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:													
poprzedni miesiąc = 100	A	95,9	90,7	102,1	108,1	98,3	105,4	101,4	97,2	94,6	93,9	97,1	92,1
	B	98,2	109,1	100,1	100,1	95,3	105,4	98,9	99,7	106,1			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,6	88,1	87,1	96,0	97,1	94,5	92,0	86,5	82,0	79,3	82,3	77,7
	B	79,7	95,8	93,9	87,0	84,4	84,4	82,4	84,5	94,8			
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta	A	8,1	7,7	7,7	8,7	8,4	9,1	9,5	9,6	8,2	8,7	8,5	8,2
	B	7,2	9,5	7,9	7,9	8,4	9,8	8,2	7,6	8,0			
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):													
poprzedni miesiąc = 100	A	101,5	97,8	110,4	97,7	96,4	98,4	102,9	97,5	111,1	103,5	94,2	98,5
	B	96,5	96,1	115,6	93,4	96,2	108,1	99,9	93,9*	117,8			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	107,5	110,5	111,2	112,0	104,7	101,2	98,3	98,6	105,0	101,3	96,7	108,7
	B	103,3	101,5	106,3	101,7	101,5	111,5	108,3	104,2*	110,5			
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	30,9	110,0	134,3	86,8	151,2	131,3	87,0	86,7	139,4	93,7	85,9	145,1
	B	30,9	90,8	135,0	152,0	97,0	107,0	96,2	120,8	115,9			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	116,0	116,2	144,6	95,6	100,2	130,2	92,7	96,3	118,6	66,5	93,5	96,5
	B	96,6	79,8	80,2	140,5	90,2	73,5	81,3	113,2	94,2			

a Ceny bieżące bez VAT. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2014 r. B – 2015 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	631	1146	1728	2090	2552	2956	3522	3898	4478	5097	5672	6248
	B	511	806	1335	1878	2194	2691	3518	4069	4656			
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	94,5	89,1	88,0	90,1	92,7	91,3	96,0	94,2	97,2	100,0	97,3	93,7
	B	81,0	70,3	77,3	88,6	85,4	91,4	100,2	104,4	104,0			
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	84,5	96,6	115,2	101,7	93,3	100,0	104,2	96,6	102,1	106,4	89,0	116,9
	B	81,2	100,8	118,9	100,3	94,3	102,5	99,1	101,2	99,4			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,7	95,7	92,1	91,6	88,6	90,5	93,2	91,2	98,5	97,3	93,9	101,5
	B	97,6	101,8	105,0	103,6	104,8	107,4	102,2	107,0	104,2			
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b :													
brutto ^c (w %)	A	.	.	6,0	.	.	4,6	.	.	4,6	.	.	4,6
	B	.	.	5,4	.	.	5,3
netto ^d (w %)	A	.	.	5,1	.	.	4,0	.	.	3,9	.	.	3,9
	B	.	.	4,4	.	.	4,4
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w mln zł; ceny bieżące)													
	A	.	.	483,6	.	.	1285,3	.	.	2188,2	.	.	3538,9
	B	.	.	629,7	.	.	1487,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	97,5	.	.	119,7	.	.	122,8	.	.	136,6
	B	.	.	130,2	.	.	115,7
Podmioty gospodarki narodowej ^e w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)													
	A	191220	191454	191645	191559	191681	191895	191684	191584	191865	192042	192013	192053
	B	191753	191936	191696	191844	192110	192816	193125	193369	193583			
w tym spółki handlowe	A	13583	13654	13720	13775	13832	13907	13976	14025	14113	14186	14246	14311
	B	14393	14474	14586	14661	14733	14834	14913	14997	15073			
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1794	1796	1799	1801	1807	1816	1811	1814	1816	1820	1819	1815
	B	1817	1821	1823	1830	1825	1825	1827	1829	1839			

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. ^c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ^d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ^e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

* Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych.